Ar pascha wisuschehliga augsta Keisara wehleschanu.

Makſa ar peeſuhtiſchanu par paſti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
beſ Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 40 „
beſ Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „

Makſa beſ peeſuhtiſchanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
beſ Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
beſ Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „

Mahjas Weesis.

Mahjas Weesis teek iſdots ſeſtreenahm no pilſſ. 10 ſahkot.

Makſa par ſludinaſchanu:
par weenas ſlejas ſmalku rakſtu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, makſa 5 kap.

Redakzija un ekſpedizija Rigâ, Ernſt Plates bilſchu- un grahmatu-drukatawâ un burtu-leetuwê pee Petera baſnizas.

31. gada-gahjums. — Mahjas Weesis iſnahk weenreiſ pa nedeku.

№ 51. Seſtdeen, 20. dezembrî. 1886.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war paſtellet un **ſludinajumus** nodot **Rigâ, pee Petera baſnizas.** Beſ tam „Mahjas Weeſi" war wehl paſtellet beſ daudſ peenemſchanas weetahm Peterburgas un Jelgawas Ahr-Rigâ un Sarkandaugawâ, wehl zitâs pilſehtâs, kâ: **Jehſis:** Grahwel un Peterſon k. bodê; **Walmeerâ:** E. G. Trey k. bodê; **Walkâ:** M. Rudolff un Paulin k. bodês; **Rujenê:** J. Alkſne k. grahm.-bodê; **Limbaſchôs** D. Uhder k. bodê; **Jelgawâ:** H. Allunan un Beſthorn k. grahm.-bodês; **Bauſkâ:** J. Beckmann k. grahm.-bodê; **Kuldigâ:** Beſthorn k. grahm.-bodê; **Wentspilî:** M. Ries k. grahm.-bodê; **Leepajâ:** Ukſtin k. grahm.-bodê; **Tukumâ:** Baumann k. grahm.-bodê; **Talſôs:** H. Tow k. grahm.-bodê un bibliotekâ un Wolontſchewski k. grahmatu-bodê; **Kandawâ:** Jaegermann k. weeſnizâ; **Sabilê:** Ginter kga weeſnizâ. Tad wehl „Mahjas Weeſi" war apſtellet pee ſaweem zeen. draudſes mahzitajeem, ſkolotajeem un pagaſta ſkrihwereem, kurus mihli luhdſu, tahdas apſtelleſchanas laipni peenemt.

Seemas ſwehtki.

Seemas ſwehtkôs wiſi kriſtigee ſaudis ſwin un ſwehti ſawa Peſtitaja dſimſchanas deenu, tapehz ari ſchee ſwehtki pee mums tee preezigakee, naw tahda ſwehtwakara, kahds ir ſeemas ſwehtku wakars. Swehts kluſums pahrnehmis wiſus zilwekus, leelus un maſus, augſtus un ſemus, jaunus un wezus, meers un mihleſtiba pilda katru ſirdi; ikdeeniſchkas ruhpes aiſmirſtas, paſauligas kaiſlibas apkluſuſchas, zitam preeku darit un paſcham preezatees ir ſeemas ſwehtku ihſtais uſdewums.

Zitadi tas ari newar buht, ſeemas ſwehtkeem jabuht preeka ſwehtkeem, kur tikai meers un mihleſtiba walda, tapehz ka mehs ſchos ſwehtkus ſwehtijam muhſu ihſtâ meera Leelkungam par peeminu, kurſch wiſai paſaulei atneſis muhſchigo meeru un zilweku dſimumeem mahzijis debeſchkigo mihleſtibu.

Ar ſcheem ſwehtkeem tuwâ ſakarâ ſtahw ſeemas ſwehtku eglite, kuru aiſdedſinat ſeemas ſwehtku wakarâ ari pee mums Latweeſcheem jaw palizis par eeradumu. Wiswairak to eewehro muhſu labdariſchanas beedribas, kuras bahrineem iſrihko ſeemas ſwehtku wakaru ar egliti, lai ari ſcheem, kam dſihwe jaw tahda gruhta un ſuhra, buhtu ſaws preezigs wakars gadâ. Kas tahdâ reiſâ klaht bijis un redſejis preeka aſaru mirdſam apbalwoto bahrinu aztinâs, tas to nemuhſcham nepeemirſis, bet uſglabahs kâ ſwehtu brihdi ſawâ ſirds dſilumâ; winſch tad pahrleezinaſees, ka zitu eepreezinat wiſleelakais preeks un turpmak ar mihku prahtu dos ſawu artawinu iſrihkojamai ſeemas ſwehtku eglitei preekſch bahru behrnineem.

Labdariga un pateiziga ſirds ir mirdſoſcha ſihlite tiklibas wainagâ un uſ labdaribu un pateizibu muhs ihpaſchi ſkubina ſeemas ſwehtki, kurus ſwehtidami, ſwinam wiſas zilwezes deewigâ Labdara dſimſchanas deenu. Sawu pateizibu Winam parahdiſim, kad buhſim labdarigi, ſawa tuwakâ ſirdi eepreezinadami, waj nu to ar kahdu ſeedinu apbalwodami, waj tam zitadi kâ ſawu mihliſtibu peeſchkirdami.

Jauko eerâdumu, ſeemas ſwehtku wakarâ aiſdedſinat ſwezites eglitê un zits zitu pahrſteigt ſwehtku dahwanahm, peeminejuſchi un apzerejuſchi, pee ſchihs paſchas reiſas ari kahdu wahrdu ſaziſim par to wihru, kas bijis ſchi eeraduma tehws, kas pirmais to kopis. Wina wahrds pelna, ka tas teek ſinams un paſihſtams.

Pirmajôs laikôs, kad kriſtiga tiziba ſahka iſplahtitees Maſ-Aſijâ, Mirâ dſihwoja biſkaps Nikolaus, ko wehlak godaja par ſwehtu wihru. Winſch bija tahds labdarigs, ka winſch beidſot wiſas eenahkſchanas atdewa nabadſigeem un ſlimeem zilwekeem. Bet kas wina labdaribas ſlawu wehl pawairoja, bija tas, ka winſch ſawas dahwanas iſdalija kluſumâ, beſ ka gribetu kahdu eewehroſchanu ſazelt waj uſmanibu uſ ſewi greeſt. Winſch rihteem agri peezehlahs un ſawu naudas waj leetas dahwanu pa logu eeſweeda nabaga kauſchu dſihwokli un tad pats paſlehpahs, lai apdahwinatee nedabutu paſiht ſawu labdari. Tà winſch reiſ iſgahja ap ſeemas ſwehtku laiku, kad ſtipri ſala un nabaga kaudis zeeta leelu truhkumu, un tà ejot winam eeſchehlojahs nabagu behrninu, kuri ſaldami un trihzedami apkahrt ſtaigaja. To redſedams, winſch apnehmahs, ſcheem nabaga behrnineem ſagahdat negaidot ſeemas ſwehtku preeku. Seemas ſwehtku wakars tuwojahs un muhſu deewbijigais biſkaps Nikolaus dewahs zeklâ, eedams pee tirgotajeem, maiſzepejeem un ziteem pahrdewejeem, kas pahrdewa labas un derigas leetas.

Winſch ſapirka tik daudſ daſchadu leetu, ka winam wajadſeja maiſu nemt, kur wiſas ſalikt.

Kad tumſchs metahs, tad winſch panehma ſawu pilno maiſu ar daſchadahm leetahm un ar to iſgahja uſ eelas. Kur nu winſch eeraudſija apgaiſmotu dſihwokli un tur eeſchâ behrnus, tur winſch kahdu maſuminu nolika. Weetahm winſch ſawas dahwanas eebahſa pa durwju ſtarpu, weetahm tahs nolika durwju waj logu preekſchâ, lai eedſihwotaji, no rihta uſmoſdamees, tahs atraſtu par dahwanu ſeemas ſwehtku rihtâ. Kad no rihta dſihwokla durwis tika atdaritas, tad nabaga eedſihwotaji eeraudſija dahwanas un domaja, ka pats Kriſtus waj wina engelis no debeſim nahzis, lai ſeemas ſwehtkus atgahdinatu ar ſchihm dahwaninahm.

No ſchi laika pee kriſtigeem ſahkahs jaukais eeradums, pa ſeemas ſwehtkeem behrnus apdahwinat ar kahdahm dahwaninahm un pee tam ſazit, ka ſwehtais Kriſts tahs atneſis.

Par ſeemas ſwehtku egliti runajot, jaſaka, ka naw ihſti ſinams, kad pirmà eglite ar ſwezitehm tikuſe pa ſeemas ſwehtkeem aiſdedſinata, lai gan daſchi gada ſkaitli teek mineti; bet tas gan pehz ſenatnes pehtineekeem ſakams, ka ta ſtahw ſakarâ ar ſeno Germanu ſeemas ſaulgreeſchu ſwehtkeem (Julfeſt).

Ja reiſ runajuſchi no ſeemas ſwehtku dahwanahm un eglitehm, tad lai ari ne-atſtahjam nepeeminetas ſeemas ſwehtku dſeeſmas.

Preekſch Lutera laikeem pa ſeemas ſwehtkeem wiſâs baſnizâs mehdſa dſeedat paſihſtamu Latinu dſeeſmu: „Quem pastores landavere (Kuru gani ſlaweja). Luters, kas ſawâ jaunibas laikâ pats kà ſkolens ſcho dſeeſmu bija dſeedajis, apnehmahs ſazeret ſeemas ſwehtku dſeeſmu, kas pateeſi waretu modinat deewbihjibu.

Scho ſawu nodomu winſch iſdarija op ſeemas ſwehtkeem 1535. gadâ. Kahdas deenas preekſch ſeemas ſwehtkeem winſch ſazija uſ ſawejeem: „Ja Deews grib, tad es uſ ſcheem ſwehtkeem ſazereſchu labaku dſeeſminu, ko juhs ar ſirds preeku warêſeet dſeedat un ſpehlet." To ſazijis, winſch eegahja ſawâ rakſtamâ iſtabâ un palika tur wiſu deenu, tikai uſ puſſtundinu iſnahza, lai ar ſawejeem waretu puſdeenu pa-ehſt. Wakarâ winſch iſnahza un bija kluſs un domigs, tà wina laulata draudſene neſinaja, kas winas laulibas kungam notizis. Bet drihſ wina eerauga, ka winſch ſawas kokles no ſeenas nem un kokledams no tahs mihligas ſkanas iſwilina. Otrâ deenâ winſch atkal weens pats ſehd ſawâ rakſtamâ iſtabâ, nem noſchu papiri un uſ ſawas kokles pakokledams, kahdas notis brihſcham uſraſta, lihdſ ar ſawu darbu nebija galâ tizis. Kad wakars bij atnahzis, tad winſch gahja pee ſeewas un behrneem, pee kureem winſch jaw atrada ſawu mihko draugu un beedri Melanchtonu, kas alaſch ap ſcho laiku tur mehdſa nonahkt. Kad nu wiſi omuligi ap galdu ſehdeja un tuwos ſeemas ſwehtkus peemineja, tad winſch panehma ſawas kokles no ſeenas un ar ſawu ſpehzigo, jauko balſi dſeedaja tagad wiſeem preekſchâ paſihſtamo ſeemas ſwehtku dſeeſmu: „Vom Himmel hoch da komm ich her" (Schi dſeeſma ari Latweeſchu walodâ tulkota un peeder pee muhſu mihkakahm dſeeſmahm, proti: „No debeſim buhs man atneſt Jums labu, jaunu, jauku wehſt' u. t. pr."). Scho dſeeſmu winſch bija ſawâ rakſtamâ iſtabâ ſadſejojis un tai meldinu ſazerejis. Kad pirmo pantinu bij iſdſeedajis, tad ari ziti dſeedaja lihdſ. Ta bija leela pahrſteigſchana, ihpaſchi behrni bija koti preezigi, jo pee teem winſch bija laikam domajis, kamehr ſcho dſeeſminu bija ſazerejis.

Kahdas deenas pehz tam, Luters ataizinaja ſawu draugu Jahni Walteri, lai tam kà labas muſikas pratejam meldinu liktu pahrbaudit. Noſchu lapu rokâ nehmis un laſidams, Walters preezajahs par jauko meldinu. Kad kahdus uſflaweſchanas wahrdus bija teizis, winſch no Lutera iſluhdſahs atkauju, noſchu lapu lihdſâ panemt uſ mahjahm. Kad ſeemas ſwehtku wakars bija atnahzis, tad ſchi ſmukà dſeeſmina netikai atſkaneja Lutera mahjâs, bet ari Witenbergas baſnizâ, kur baſnizeni to pirmo reiſu dſirdeja Latinu dſeeſmas weetâ.

Ari mehs, kad pa ſeemas ſwehtkeem dſeedam dſeeſmu: „No debeſim buhs man atneſt" u. t. pr., lai godam peeminam ſchihs dſeeſmas un winas meldina tehwu, muhſu Mahrtinu Luteru.

Sawu ſeemas ſwehtku rakſtinu beidſam ar wehlejumu, lai wiſi ſweiki ſagaiditu prezigos ſwehtkus un meers un mihleſtiba winu ſtarpâ walditu.

Politikas pahrſkats.

Ahrſemes, kas turahs pehz jauna kalendara, no 13. dezembra pehz muhſu kalendara rehkinot ſahka ſwinet ſawus ſeemas ſwehtkus, kas ari politikas dſihwê ſazehlis ſawu ſwehtku kluſumu. Tà par peemehru kahda Wahzijas awiſe rakſta, ka Wahzijas walſts ſa-eima lihdſ ar to wiſa walſts galwas pilſehta atrodotees ſwehtku laikâ. Wahzijas galwas pilſehtas Berlines eedſihwotaji rihkojahs uſ diwahm leetahm, proti uſ ſeemas ſwehtku ſagaidiſchanu un uſ pawaſaru, kur laikam iſzelſchotees karſch. Lai gan uſ tahdahm leetahm ſagatawodamees, Berlines eedſihwotaji ir deeſgan meerigi. Pariſneeks tahdâ reiſâ buhtu zitads, bet Wahzeets, kad winam buhtu karâ jadodahs, apdoma pirms daſchadas zitas leetas, eekam pee ihſtàs kara leetas doma. No Wahzeeſcha arweenu zitas tautas ſazijuſchas, ka tas wairak domajot neka darot. Uſ ſcho Wahzu dabas ihpaſchibu ſihmejotees, ari deeſgan iſprotami, kapehz Berlines eedſihwotaji ſeemas ſwehtku laikâ tik meerigi ſewi ſajuhtahs.

Tahkak par Wahziju runajot, peelikſim to ſinu, ka nakti no ſeſtdeenas uſ ſwehtdeenu nomira Breſlawas ſirſtbiſkaps, Dr. Herzogs ſawâ 63. muhſcha gadâ. Winſch bija par biſkapa Pruhſijas leelakâ biſkapa eezirknî un ſcho amatu tureja ſawâs rokâs nedaudſ gadu; eepreekſchu winſch bija par prahweſtu pee Berlines Hedwigas baſnizas. Winſch bija weens no pirmajeem biſkapeem, kas tika pa laiku eezelts, kad ſtarp Pruhſiju un pahweſtu eeſahkahs iſlihdſinaſchanahs ſinamas baſnizas leetas dehk. Papreekſchu bij eezehluſchi Trieres biſkapu Korumu, bet wina iſtureſchanâ bija maldijuſchees, jo domaja, ka zaur to nahkſchot pee meerigas iſlihgſchanas ar katoku baſnizas waldibu. Strihdus eemeſlis wiſpirms radahs tà ſauzamâs jauktâs laulibâs; ar leelahm puhlehm tikai nowehrſa nopeetnakos ſtrihdus. Minetais biſkaps Herzogs ſinaja pawiſam zitadi ſchahdâs leetâs iſturetees, tapehz ari leelu eewehroſchanu peeſchkir wina mirſchanai. Tagad ar leelu uſmanibu gaida, kas wina weetâ tikſchot eezelts par biſkapu.

Jaw wairak reiſu tikam ſinojuſchi, ka wiſas walſtis ſawus kara ſpehkus puhlejahs ſagatawot uſ karoſchanu, it kà drihſumâ gaidams karſch. Tomehr karſch tik ahtri ne-iſzelſees, kà to warbuht daſchs paredſejis. Jo eewehrojams ſchinî leetâ ir Franzijas iſtureſchanahs un wina iſſaziſchanahs, ka meers uſ wiſadu wihſi eſot uſturams. Tà par peemehru Franzijas kara leetu miniſtris, no kura daudſinaja, ka wina prahts koti uſ karu neſotees, pats tagad iſteizis, ka Franzijai ar wiſeem ſpehkeem par to jagahdajot, ka meers teekot uſturets; pee kara eerotſcheem Franzijai tikai buhtu jakerahs, kad winas gods jeb teeſibas tiktu aiſkertas. Lihdſigas meera domas ari iſſazijuſchas wiſas eewehrojamas Franzuſchu awiſes. Wiſas uſ tam norahda, ka meers eſot uſturams, tikai daſchas peemin, ka wehriba eſot uſ tam greeſchama, ka Wahzija gribot ſawu kara-ſpehku pawairot un tapehz ari Franzijai wajagot lihdſigâ mehrâ ſawu kara-ſpehku ſtiprinat un ſpehzinat, meera uſtureſchanas dehk, lai Wahzija nejuhtotees pa daudſ ſtipra Franzijai preti un tai ne-uſbruhkot. Beigâs wehl japeemin domas, kas no Franzijas puſes teek iſteiktas, proti ka meers wiſadâ ſinâ uſturams un preekſch ka wiſi upuri eſot wajadſigi neſt, jo meers eſot tas, kas wiſahm tautahm un walſtim wiſwairak wajadſigs.

Kad kardinali pee pahweſta nonahza, lai winam uſ ſeemas ſwehtkeem iſſazitu paraſto laimes wehlejumus, tad pahweſts ſcho brihdi iſleetaja, lai kahdus ſkarbus wahrdus pret Italiju iſteiktu. Kad laimes wehleſchanas bija iſſazitas, tad pahweſts Leons XIII. ſazija, ka winam apmeerinaſchanas tagad wiſwairak wajagot, kur karſch ſazelahs pret baſnizu. Pahweſts iſſazija noſchehloſchanu, ka naidigs prahts pret katoku baſnizu parahdotees katoku ſemês, ihpaſchi Italijâ, kas tatſchu ihpaſchi no Deewa preekſch tam iſredſeta, ka tur uſturotees katoku baſnizas galwa un tapehz ari ſchai ſemei wiſwairak peenahkumu prebaſnizu. Tomehr beidſamâ laikâ Italija aiſkehruſe baſnizas teeſibas, beidſamos atlikumus no baſnizas (ſemes) ihpaſchuma pahrdodama. Tahkak pahweſts runadams, norahdija, kahdas aiſkerſchanas noteekot garidſneeku ſabeedribâs no laiziga waldibas puſes, proti teekot atkautas ſapulzes, kur baſnizas eenaidneeki ſapulzejotees. Beigâs pahweſts wehl ſazija, ka winſch pret wiſahm baſnizas aiſkerſchanahm un uſbrukschanahm pretoſchotees.

Par Bulgariju runajot, japeemin, ka tureenas buhſchanas arweenu wehl tahdas, no kureahm neko ſkaidri newar noſazit, kas no tahm iſnahks. Schim brihſcham tur galwu lauſot, kahdu lai nemtu par Bulgarijas waldineeku.

Tſchurtſchila atkahpſchanahs dod Angku politikas wihreem un awiſchneekeem daudſ darba ar galwas lauſiſchanu un rakſtiſchanu.

Ahrſemes ſinas.

Wahzija. Par daudſkahrt jaw mineto preekſchlikumu par kara-ſpehka pawaiſoſchanu kahda ahrſemes awiſe dabujuſe no Berlines telegrafa ſinu, ka kara-ſpehka pahrwalde ſagatawojotees pee iſdarameem pahrgroſijumeem, ja minetais preekſchlikums tiktu peenemts. Wahzijas waldibai neeſot eeſpehjams, ahtrâ laikâ iſdarit tahdus leelus pahrgroſijumus, kahdi zaur preekſchlikuma peenemſchanu buhtu iſdarami; preekſch tam eſot ilgaks laiks wajadſigs, kà to kara-leetu miniſtris iſſkaidroja, tapehz buhtu wehlejams, ka pahrſpreeſchana par ſcho preekſchlikumu un ta peenemſchana wehl notiktu ſchinî gadâ. Sagatawoſchana preekſch mineteem pahrgroſijumeem jaw eſot pilnâ darbibâ.

Bulgarija. Bulgaru deputazija, kas bija, no Wihnes nahkdama, nonahkuſe Berline, tagad ſcho pilſehtu atſtahjuſe, dodamahs uſ Pariſi. Zeklâ uſ Franziju wina Kelnes pilſehtâ ſatikahs ar bijuſcho Bulgarijas firſtu Aleksanderu, kas patlaban uſ mahjahm brauza, no Londones nahkdams ar ſawu tehwu, brahli un mahſu. Franzijas ahrleetu miniſtris eſot jaw iſſazijis, ka winſch Bulgaru ſuhtitos tikai warot ſanemt kà priwatas perſonas, beſ ne kà no Bulgarijas waldibas ſuhtitu deputaziju. (Kà ſinams, tad deputazija lihdſigu ſanemſchanu ari dabuja peedſihwot Wihnê un Berlinê.) Tahkak Franzijas miniſtris ari pagehreſchot, ka winſch deputazijas ſanemſchanas dehk teekot luhgts, kurâ luhgumâ iſſazits ſarunas noluhks. Miniſtra atbilde tikſchot pahrſpreeſta miniſtra padomê.

Belgija. Briſeles pilſehtâ 25. un 26. dezembrî tikſchot notureta Belgeeſchu ſtrahdneeku partijas ſapulze jeb kongreſe. Schinî ſapulzê gribot preekſchâ likt, lai noſpreeſtu, ka no katra partijas lozekka nemtu 5 ſantimes katru deenu. Schi partijai ir 160,000 lozekku. Kad nu katris makſa mineto maſuminu, tad ſanahktu 8000 franku (wairak ka 2000 rubku muhſu naudâ). Tas weenâ deenâ. Kad wini 6 mehneſchus tà krahj, tad daudſ wairak par milionu ſanahktu. Scho kapitalu grib preekſch tam iſleetat, lai waretu ſtrahdneekus pabalſtit, kad tee no ſtrahdaſchanas atrautos partijas noluhkeem par labu.

Anglija. Par lorda Tſchurtſchila atkahpſchanos no ſawa amata kahdai Wahzijas awiſei teek no Londonas rakſtits. Lorda Tſchurtſchila negaiditâ un nezeretâ atkahpſchanahs gan wiſwairak peeſkaitama apſtahklim, ka miniſterija leedſahs peenemt wina Dartfordâ iſſludinato programu, kur pirmâ weetâ teek norahdits, ka iſdoſchanas preekſch kara-ſpehka un kara-kugeem tiktu pamaſinatas. Angku awiſe Teims Tſchurtſchila atkahpſchanos noſauz par negudru ſoli, kas beſ tam wehl notizis neriktigâ laikâ. Zaur ſcho atkahpſchanos buhſchot wajadſiga miniſterijas pahrgroſiba. Kara miniſtris Smits laikam nahkſchot Tſchurtſchila weetâ. Gruhtaks jaw eſot jautajums, kas lai uſnemot wadiſchanu apakſchnamâ. Teims doma, ka miniſtru ſtarpâ, kuri peeder pee apakſchnama, neweena tahda ne-eſot, kas ſcho weetu derigi

waretu usnemtees un eeteiz Selsberim, lai peerunajot Hartingtonu, ka tas ministerijâ eestahjotees par kara leetu ministri un usnemotees wadischanu apakschnamâ.

Par scho paschu leetu kahda Berlines awise no Londones dabujuse telegramu, kas to zitadi isskaidro. Tur sazits, ka eemeslis, kapehz Tschurtschils atkahpees, gan meklejams domu starpibâ starp winu un ministru preekschneeku, sihmejotees us Jhru jautajumu. Warot weegli notiktees, ka zaur mineto atkahpschanos wisa ministerija teekot Anglijâ pahrgrosita.

Eekschsemes sinas.

Par Widsemes kameralpalatas grahmatwedeja paligu eezelts lihdsschinigais Jekaterinoslawas kameralpalatas grahmatwedeja paligs, gubernas sekretars Georgijs Baginskis.

Widsemes ritterschaftes kahrtigo landtagu, kâ „Ztg f. St. u. L." sino, nospreests sasaukt 1887. gada marta mehnesi.

Widsemes guberna us Wina Keisariskas Majestetes pawehli, no 24. nowembra sch. g. Nr. 132, dehl gadu isdeeneschanas pa-augstinati:

Par hofrahtu: Pernawas semes teesnesis, kolegiju asesors Peters fon Kolong, no 9. nowembra 1878.

Par kolegiju-asesoreem: titularrahti, Widsemes gubernas pahrwaldes sekretars Pauls Dawidenkows, no 17. junija 1886, un Rigas semes teesnesis Friedrichs fon Berg, no 26. junija 1881.

Par titularrahteem: kolegiju-sekretari, Rigas semes teesas asesors fon Rautenfelds, no 25. aprila 1878, eerehdnis preeksch gubernas rehkinu- un eksekutoru nodalas Karls Ado, no 8. dezembra 1885, un Rigas zeetuma usraugs Jakobs Zihruls no 29. marta 1886.

Par kolegiju-sekretareem: gubernas sekretari, Pernawas semes teesas asesors fon Zur-Mühlen, no 10. oktobra 1873, un Zehsu brugu teesnesis Johans Gäthgeus, no 16. dezembra 1882.

Par gubernas-sekretareem: kolegiju registratori, Zehsu rahtes registrators Julijs Rogenhagens, no 28. februara 1881, Rigas rahtes eksekutors un arkiwars Aleksanders Guido Jankowskis, no 17. janwara 1886, Rigas pilsehtas polizijas kwartalusrauga paligs Taddejs Aneriks, no 30. septembra 1884, un Widsemes gubernas pahrwaldes kanzelejas eerehdnis Arweds Trampedachs, no 9. dezembra 1883.

Par kolegiju-registratoreem: Rigas nodoklu pahrwaldes gramatu wedejs Augusts Helms, no 23. maja 1883, Tehrbatas polizijas pahrwaldes sekretara weetneeks Johans Stahls, no 20. aprila 1886, Rigas pils. polizijas kwartalusrauga paligs Eduards Kluge, no 23. dezembra, Rigas polizijas komandas preekschneekam par weetneeku peenemtais Heinrichs Stankewitschs, no 13. nowembra, Rigas polizijas pahrwaldes kanzelejas ofizianti: Teodors Tantschers, no 13. nowembra 1885, Ottons Silbergs, no 26. janwara 1886, un Leonhards Klostowskis, no 17. julija 1885.

Senata awise.

Latwijas semes. Ar 1880. gadu eesahkot, eekschleetu ministerija sahka kahrtot un drukat plaschas jo plaschas sinas par to, kahdâ wihsê semes sadalahs. Pawisam isnahkuschas tagad astonas beesas un leelas grahmatas ar loti interesanteem dateem. Scha swariga isdewuma „Статистика поземельной собственности и населенныхъ мѣстъ Европейской Россiи" VII. sehjums isnahza 1885. gadâ un tanî useetam smalkus skaitlus par Latwijas un Igaunijas semehm. Js minetahm grahmatahm redsams, ka Eiropas Kreewijas 49 gubernâs semneekeem semes peeder 113,785,666 jeb 55 proz. un nesemneekeem, ka muischneekeem u. t. pr. 93,194,400 desetinu, jeb 45 proz. no wisas semes. Beidsamâ, tas ir nesemneeku seme peeder 481,397 ihpaschneekeem jeb saimneekeem, tâ ka zaurmehrâ us katru semes ihpaschneeku nahktu pa 193 desetinu semes. Bet wisas gubernas nesadalahs wis weenadi. Jt sewischki no zitahm gubernahm atdalahs Baltijas gubernas, kurâs nesemneekeem peeder semes: Widsemê 70,8 proz., Kursemê 69,5 proz., Igaunijâ 95,4 proz. Nesemneeki Latwijâ peeder zaurmehrâ pee leelgruntneekeem. Jsnahk ik katra nesemneeka semes gabals: Widsemê 3759 desetinu, Kursemê 2394 desetinu, Igaunijâ 3555 desetinu leels. Leelgruntneeku starpâ loti mas tahdu, kam semes gabali masaki par 1000 desetinu. Leelgruntneekeem, semes gabali, kas leelaki par 1000 desetinu, istaisa Widsemê 94, Kursemê 89,5 un Igaunijâ 91,6 proz. (Austrums.)

Rigas juhrmalâ 1885. gadâ dsihwojoschi 14,110 zilweki, (17,215 wihreeschi un 23,985 seeweetes) un proti: Wezdubultôs 11,500, Jaundubultôs 8340, Meluschôs, Aserôs un Reekstinôs 5070, Kaugurôs 650, Majorôs 8640, Jaunbilderlinôs un Edinburgâ 6560, Wezbilderlinôs 215 un Bullôs 135.

Tehrbata. Naktî no 10. us 11. dezembri nodega katolu basniza us Techelferas kalnu. Basniza bij is koka taisita un nebija apdroschinata. Masajai katolu draudsitei nenahksees weegli, jaunu Deewa namu dabut, ja no ahreenes winai nenahk peepalihdsiba.

Wesenberga. Tureenas kurpineeki 5. dezembri swehtijuschi sawa amata sabeedribas jeb amtes 100 gadu pastahweschanas swehtkus. Kad Keisareene Katarina II. Wesenbergu bija likuse pazelt aprinka pilsehtu kahrtâ, tad drihs pehz tam tureenas kurpineeki no Igaunu gubernas waldes isluhdsahs atlauju, sastahtees amata sabeedribâ jeb amtê. Atlauschanu wini dabuja 25. junijâ 1786 gadâ.

Rengu draudse. Sem Ajakara Rengu draudsê, kâ „Olewik" sino, weens uguns peelizejs sakerts un teesahm nodots. Schis bija Ajakaras Lepiku mahjahm peelaidis uguni. Mahjas ar wiseem saimneezibas peederumeem krituschas ugunei par upuri.

Kursemes gubernas kara klausibas kommisija issino „Kurs. gub. awises" 99. numurâ: 1) Wisi wihreeschi, kas 1866. gadâ dsimuschi, 1887. gadâ eesauzami dehl karaklausibas ispildischanas (kara klausibas art. 103); 2) teem muischneeku un eksemtu kahrtas, kas 1866. g. dsimuschi, tuhlin ja-apgahda apleeziba (ja to lihds schim wehl nebuhtu darijuschi), ka peerakstiti pee eesaukschanas kantona (art. 95, 96 un 97, 3) teem, kas 1866. gadâ dsimuschi un peeder pee pilsehtu pagasteem, no sawas pilsehtas waldibas, ja to lihds schim wehl nebuhtu darijuschi, ja-isluhdsahs apleeziba, ka peerakstiti pee eesaukschanas kantona. Luhgumrakstam japeeleek krustama sihme (art. 96 un 99). Bet Schihdeem, kuri peeder pee Kursemes gubernas pagasteem, us Wisaugstakas pawehles pamata no 3. febr. 1876 (sk. ukasu un preekschrakstu krahjumu Nr. 54 no 1876. g.), japeerakstahs pee teem pilsehtu waj lauku pagasteem, kur tee pastahwigi dsihwo. 4) Teem, kas kara klausibu wehletos ispildit ne tanî kantonâ, pee kura peerakstiti, bet zitâ kahdâ, tas wehlakais lihds 15. janwarim 1887. jadara sinams, un proti: teem, kas peeder pilsehtu waj lauku pagasteem — pilsehtas waj pagasta waldibai tapat winu isredsetâ jaunajâ kantonâ, kâ ari tanî kantonâ, pee kura peerakstiti, bet muischneeku un eksemtu kahrtas lozekleem tas jasino weena un otra kantona karaklausibas aprinka kommisijahm (art. 119 un 120); 5) wiseem familiju preekschneekeem, kas peeder pee pilsehtu waj lauku pagasteem, peenahkahs, tahm pilsehtu waj lauku pagasta waldibahm, kur tee peerakstiti, bes kaweschanahs sinot wisus pahrgrosijumos, kas pehdejâ gadâ notikuschi winu familijâs, un sewischki par dsimuscheem un miruscheem, lihds ar krustamahm un nahwes sihmehm, lai familijas listes waretu papildinat un pahrtaisit. Familiju preekschneekeem ari turpmak tapat jasino par katru pahrgrosijumos, kas notizis winu familijâs. Polizijas waldehm peenahkahs, wisus tos familiju preekschneekus, kuri newarehs peerahdit, ka ispildijuschi scho peenahkumu, saukt pee atbildibas (sk. ukasu krahjumâ Nr. 126. no 1874. g.).

Leepaja. Breesmiga nelaime notika 2. dezembra wakarâ starp pulksten 6 un 7 Schulza namâ, Katolu kapu tuwumâ, kur mahte sawus diwi behrnus, weenu dehlinu 6 un otru 2 gadus wezu, bij weenus paschus mahjâ atstahjusi un aisgahjusi kaiminôs kahdu masumu eepirktees. Lai gan ta to itin ahtri isdarija, tad tomehr notika ta nelaime, ka abi behrni zaur to, ka tee sehwelkozinus aisdedsa un ar teem skaidas aiskurinaja, nabadsini paschi uguns breesmâs nahza. Weens no teem behrneem, tas jaunakais dehls, bij jaw pawisam aisdedsis un drihs pehz tam nomira. Tas wezakais turpreti dabuja stiprus eewainojumus gihmi un ahrsts doma, ka to warehs pee dsihwibas usturet. Jr leela ne-apdomiba no wezakeem, behrnus weenus paschus atstaht. (L.)

No Ermites. Sagschana un dedsinaschana negrib un negrib beigtees. Schee niknee trumi, arweenu tahlaki isplatidamees, ir muhsu semei par leelu postu un kaunu. Lihds schim muhsu apgabalâ no tahdahm dedsinaschanahm neka nedsirdejam, — bet nu ari muhs isbeedinaja paschu pirmo atwenti, ap pulksten peezeem wakarâ, ugunsgrehks. Muischas labibas schkuhnis, pilns ausahm, 600 puhru wehrtibâ, nodedsa. Schkuhnis ar wisu labibu bija gan par 500 rbl. apdroschinats, bet tomehr skahdi rehkina par 1000 rbl. Domâ, ka uguns no kahda besdeewiga zilweka tihschâ prahtâ peelaista. — Ne wisai tahlu no scha degoscha schkuhna notika schaî paschâ wakarâ wehl otrs negantibas darbs. Ap pulksten 8 muhsu meschakungam mahjâs braukot, us to schauts. Par laimi schahweens aisgahjis garam. Sirgs tâ sabaidijees, ka ar pilnu joni aisskrehjis projam. Otrâ rihtâ weetu apluhkojot, israhdijahs, ka schahwejs bija paslehpees kahdâ beesâ kadika kruhmâ. — Taî paschâ naktî ari nodedsis Krona Walgales rentneekam, netahlu no Sabiles, leels lauka schkuhnis, pilns ar labibu; esot lihds 1000 puhru labibas sadedsis. Rentineeks bija nodomajis, nahkoschâ deenâ sawu labibu likt kult ar damsmaschinu — bet nu wiss palizis par pelnu kopinu. Ari schê domâ, ka uguns buhschot tihschâ prahtâ no kahda besdeewiga zilweka peelaista. (L. A.)

Dinaburga. No tureenas „Lib. Ztg." dabujuse schahdu rakstu: Dauds awisês teek sinots par semes postu Kursemê un Widsemê, proti par sirgu sagleem. Ka schee te atrod labu pretinemschanu, tas ir droschi. Muhsu polizija, kad par tahdahm leetahm sinu dabujuse, ir loti usmaniga, sawus laudis nostahdidama us wiseem zeleem, kas us muhsu pilsehtu wed, un daudskahrt winai isdodahs, saglus nokert. — Preeksch ne-ilga laika tika kahda kroga tuwumâ atrasts nosists kahds isdaudsinats sirgu saglis, muischneeks B—ky. B., kas wisâ apkahrtnê bija tureenas eedsihwotajeem par breesmahm, sawu pelnas amatu bij ilgi strahdajis, bes ka winam wareja peetikt klaht. Beidsot semneeki pasaudeja pazeetibu un wini nospreeda schai nebuhschanai padarit galu un mineto B. nonahwet. Ar losi tika apsihmets, kuram no semneekeem buhschot schis breesmu darbs ja-isdara. Kad tas ar losi apsihmetais bija B. labi usnehmis un ar brandwihnu labi eedsirdijis, tad winsch to noschnaudsa. Pee pahrklausinaschanas minetais semneeks issazija domas, ka winsch neka pretlikumiga ne-esot pastrahdajis, jo winsch esot labu darbu padarijis. — Kahdu spreedumu teesas spreedihs, par to sawâ laikâ sinoschu. — Nesen tika no Witebskas eezirknu teesas kahds sirgu saglis, 21 gadu wezs semneeks Kobrows, kas ari slepkawibu nodarijis, noteesats us kahrtas teesibu saudeschanu un nodoschanu arestantu rottâ.

Lublina. Kâ awise „L. Z." sino, tad beidsamâ laikâ olu isweschana is Lublinas us ahrsemehm jo eewehrojamâ mehrâ peenehmusehs. Preeksch neilga laika tika par 20,000 rublu wehrtibâ olas aissuhtitas us ahrsemehm. Lublina pilsehta ir wiswairak eewehrojamais tirgoschanas widuzis ar schahdu prezi wisâ Wislas upes apgabalâ; sche atrodahs leelas nogulditawas, kur uspirzeji us semehm sapirktâs olas noguldа; tad olas kistôs eepakâ un tad pa dselsszelu suhta us ahrsemi, — ihpaschi us Angliju wiswairak teek aiswestis. Olu isweschana schê gadu no gada wairojahs.

Peterburga. Wahzu siwju audsinatajs Franzis Königs, kâ „Pet. Wed." dabujuschas sinat, janwara mehnesi jaunâ gadâ nahkschot us Peterburgu, lai tureenas apkahrtnê eetaisitu siwju audsinatawu leelischkâ mehrâ, saweenotu ar siwju audsinaschanas skolu. Preeksch tam wajadsigo naudu doschot Berlines kapitalisti.

Peterburga. 10. dezembrî Peterburgas Marijas teatrî pa lugas „Faraona meita" israhdes laiku notika nelaime, par kuru „Now. Wremja" pasino schahdus sihkumus: Jsrahdot minetâ baletê 3. zehleena otro bildi Zukki jaunkundsei ar teatra skolas skolneezi Zelissen (danzotajas Predtetschin mahsas) wajadseja pazeltees gaisâ. Schi pazelschanahs tika isdarita us sewischkas platformas, kura lihdsi ar dabisko uhdens fonteni, kas schinî szenâ nahk preekschâ, teek zelta us augschu. Pirmâs solo baletdanzotajas weeta pee uswilkschanas alasch teek eenemta no kahdas zitas baletu korpusa danzotajas. Tâ ari notika schinî atgadijumâ. Zukki jaunkundses weetu eenehma Michailowa jaunkundse. Michailowa un Zelissen jaunkundses nostahjahs us platformas blakam; platformu atstuteja dselsa stangahm, pee kurahm bija peeseetas siksmas un kuri ari sneedsahs ap winu widukleem. Tâ abas artistes bija saistitas un newareja tik weegli atswabinatees. Platforma sahka pazeltees. Ta wehl nebija sasneeguse 3 asu augstumu, kad schnores, ar kuru uswilkschanu isdara, pahrtruhka un platforma nogahsahs semê. Kriteens bija loti stiprs. Wisi us skatuwes atrodoschee, kâ ari publika ais bailehm eekleedsahs. Abas artistes nokrita semê un tika smagi eewainotas. Michailow jaunkundsi pazehla bes samanas, wina bija krituse us kruhtihm; 12 gadu wezâ skolneeze Zelissen sasituse kahjas un dabujusi bruhzes un eewainojumus kruhtis. Michailow jkdse palika lihds rihtam teatra sahlê gulot, pehz kam winu aisweda us Sarkanâ krusta kirurgisko nodalu. Zelissen jaunkundse pehz ahrsta domahm tik drihs wis ne-atspirgs. Michailow jkundse gan nahkuse atkal pee samanas, tomehr suhdsahs par sahpehm kruhtis un mugurâ. Tagad ar Michailow jkdsi jaw eewehrojami labaki, wina tikai suhdsahs par stiprahm galwas sahpehm.

Peterburgas behrnu patwehrsmju kasê 1. nowembri wehrtspapihrôs bij 1,415,028 rbl. 79 kap. un skaidrâ naudâ 18,213 rbl. 41 kap., kopâ 1,435,242 rbl. 20 kap. Nowembrî eenahza 6,257 rbl. 39 kap. un isdewa 18,636 rbl. 32 kap., tâ ka us 1. dezembri kasê pa wisam atradahs par 1,420,863 rbl. 28 kap.

Omska. Kahdas breesmas daschreis war notiktees ar konfektehm, to peerahda schahds notikums, kuru pastahsta „Sibirijas Wehstniks". Kahds tehws nopirka sawai 3 gadus wezajai meitinai konfektus jeb saldumus, kas tâ isskatijahs kâ spitschku dosite jeb lahdite, kas pildita ar spitschkahm. Kâ sinams, tad spitschki schinî konfektu dositê bija taisiti is zukura un winas tumschâs galwinas is schokolades. Behrns, schahdu konfektes spitschu dositi dabujis, to apehda ar gahrdu muti, bet kad to bija beidsis, behrns mekleja zitu dositi, kas tapat isskatijahs un, kâ pats par sewi protams, pehz tam kehrahs pee ihstas spitschku dosites un wisahm spitschkahm nolausdams bruhnâs galwinas, tahs apehda. Tahs ap-ehdis, palika slims, jo ihstâs spitschkas galwinas ir giftigas jeb nahwigas. Behrns bija sagiftejees un lai gan ahrsts tika atsaukts, tomehr behrna dsihwiba wairs newareja tikt glahbta.

Schis atgadijums peerahda, zik bailigi ir konditorejâs pirkt konfektas, kas isskatahs kâ spitschku lahdite, jo behrni, tahdu konfektu ehduschi, wehlak kerahs pee ihstahm spitschkahm un ar tahm sagiftejahs.

Jekaterinoslawa. Nesen sinoja par pasta aplaupischanu zelâ us Jekaterinoslawu. Tagad, kâ awise „Одесск. Вестн." sino, zaur ismekleschanu israhdijees, ka wispahrigi nekahda aplaupischana naw notikuse un pastu pawadidams pastiljons, laikam gribedams godu eeguht un saweem preekschneekeem israhdit sawu sirdibu, pehz eepreeksch nodomata programa, isrihkojis laupischanas szenu. Pee tam ari kutscheers nehmis dalibu. Kad pasta rati jaw bija stepê, tad klusâ naktî atskaneja schahweeni. Pastiljons eebrauza Harkowâ un stahstija istruhzees, ka laupitaji winam gribejuschi usbrukt, un kâ winsch isglahbees. Tomehr pastiljona stahstijums ismekleschanu wedoschai pahrwaldei israhdijahs netizams. Nopratinaja kutscheeri, schis ari ilgu laiku stahstija gandrihs to paschu ko postiljons, tomehr, kad ismekleschanas teesnesis sazija, ka wiss jaw sinams, tad kutscheers nonehmees atsihtees un isstahstija pahrwaldei, ka wina „kungs" pirmais schahwis, ka laupitaji nemas naw bijuschi un winsch wispahrigi ari nekahdu draudoschu sarunu naw dsirdejis. Wisu, ko winsch agrak stahstijis, winsch darija us postiljona „kunga" luhgumu. Tas asinim aptraipitais drehbju lupatinsch, kuru pastiljons usrahdijis ka sawas buhschas apleezibu, un kuru, pehz wina stahstijuma, ar laupitajeem zihnidamees esot noplehsis, pee leetpratigas ismekleschanas ne-israhdijahs aptraipits ar wihreeschu asinihm. Schi leeta tagad nehmusi gluschi jaunu gaitu.

Tomska. Par Melnizki, sawâ laikâ daudskahrt mineto Maskawas bahrinu nama kaseeri, tagad „Mask. L." no Tomskas teek rakstits, kur Melnizkis scho wasaru nonahza dsihwot un us administrazijas nosazijumu tika peerakstits pee Mariinskas pilsehtas. Melnizkis pee kahdas familijas no-ihreja istabinu un tur dsihwo kâ weentulis trihs mehneschus, pa wisu to laiku ne reis us eelas isnahkdams. Pehz schi laika winsch no tureenas pahrwaldes sew apgahdaja pasi lihds Tomskai. Schahdu pasi nemt winam kâ 5. schkiras aissuhtitam us Sibiriju atkauts.) Tomskâ nonahzis, winsch usmekleja biskapu Jsaki, kuram winsch isskaidroja, ka wehlejotees klosterî dsihwot. Biskaps pawehleja, lai to eepreekschu usnemot Aleksejewa klosterî, kur winsch tagad usturahs. Winsch loti stingri dsihwojot un laikam jaw pa seemas swehtkeem tikschot eeswehtits par muhku.

Js Rigas.

Pilsehtas domes ahrkahrtiga sehde 15 dezembrî 1886. g. Deenas kahrtiba bij schahda:

1) Kreewu teatra-kommisijas luhgums preeksch subwenzijas Kreewu teatrim us 1887./88. gada teatra sesonu. Pilsehtas galwa wispirms isteiz, ka waldê radusehs domu starpiba taî sinâ, waj agrak atwehletâ subsidija nospreesta preeksch schahs waj nahkoschâs sesonas un waj schinî gadâ dodama puse waj wisa summa. Domneeks Schwartz te peesihmê, ka preekschlikums schaî leetâ pirmo reis nahzis no scha un ka schis proponejis, atwehlet weenreisigi 5000 rubl., tos nemot is scha gada disposizijas fonda, un turpmaku atwehleschanu isdarit tikai pehz budscheta kahrtibas. Winsch tadehl proponejot scho leetu isspreest tikai reisê ar budscheta apspreeschanu, pee kam lai pilsehtas walde nodotu sawu atsinumu finanschu stahwokla sinâ. Alts us to peesihme, ka preeksch tam wajagot domei wisadâ wihsê issazitees, waj schis posts usnemams budschetâ. Merkuljews proponê usnemt preeksch tam 5000 rbl. budschetâ, lai pee atwehleschanus nebuhtu wairs par to jaspreesch un jamekle, is kahda awota schis isdewums nemams. Pils. galwas beedrs Kerkowius atrod, ka waldei buhtu gruhti nodot kahdu atsinumu, tadehl ka jau tagad, budschetu sastahdot, ne-eerehkinot schos 5000 rbl., israhdijees leels truhkums preeksch isdewumeem, un wina nesinot, kâ tos segt. Pilsehtas walde no sawas puses lika preekschâ, atlikt isspreeschanu pehz tam, kad teatra komiteja pehz sesonas beigschanas buhschot nodewuse sinojumu par teatra darboschanos, un kad schi darboschanahs buhschot zaurluhkota un pahrpehtita. Beidsot teek peenemts Schwartza preekschlikums, ka schi leeta apspreeschama reisê ar budschetu, pee kam waldei janodod saws atsinums.

2) Pilsehtas diskonto bankas direktorijas rakstis prahwas leetâ pret rahtskungu Burchardtu par defraudetas summas, 30000 rbl., atlihdsinaschanu.

3) Par polizijas peesehdni teek eezelts Dolgows.

4) Par jaunas nabagu pahrwaldes lozekleem tika eezelti: superdents Gähtgens, Dr. Hackens, Werners, Bajens un Stieda.

5) Par kandidateem us pilsehtas pawaldona

Hilnera weetneeka amatu iſredſeja — Dr. Bochmann un Buſchu.

6) Par delegatu Widſemes gubernas zeetumu komitejâ eezehla Schwartzu.

7) Widſemes gubernatora rakſts no 5. dezembra ſch. g. ſem Nr. 11,424 par kompetentſchu pahreeſchanu no wezàs pilſehtas ſchkiru pahrwaldes uſ tagadejo pilſehtas waldi.

8) Pilſehtas nabagu apgahdibas eerihziba. Weena no tahm daudſahm pilſehtas pahrwaldibas eeſtahdehm jeb nodakahm, kuras pehz jauno pilſehtas likumu eeweſchanas pahrgahjuſchas uſ jauno wiſpahrigo pilſehtas pahrwaldi, ir ari pilſehtas nabagu apgahdibas buhſchana. Preekſch ſchihs buhſchanas pahrwaldibas, pilſehtas walde iſſtrahdajuſe jaunus organiſazijas noſazijumus. Lihdſſchinigais pahrwaldes lozeklu ſkaits bij 25. Jaunà walde paſtahwehs tikai iſ 7 paſtahwigeem lozekkeem, no kureem weens — preekſchneeks (pawaldonis), weens wina weetneeks. Wiſa pilſehta teek eedalita 5 eezirknòs un preekſch iſdariſchanas taìs daſchadâs nabagu un ſlimneeku eeſtahdès teek eewehleti 47 amata wihri. Komunas nabagu apkopibas organi ir: 1) nabagu pahrwalde, 2) nabagu-pahrwaldei padoto eeſtahſchu un nodaku pahrwaldes un 3) publiſka nabagu apkopiba. Nabagu pahrwaldei ſchim brihſcham padoti ſchahdi organi: a) pahrwalde par publiſku nabagu apgahdibu, b) Jorga hoſpitals, c) Nikolaja nabagu nams, d) Kreewu nabagu nams, e) bahrinu nams, f) 1. behrnu patwerſme, g) 2. behrnu patwerſme, h) nabagu patwerſme, i) wiſpahriga ſlimniza, j) prahtâ jukuſcho apgahdiba, k) zeetumneeku darbniza, l) ſlimo mahjas nabagu apkopiba, un m) kroplu nams. — Dome ſcho organiſazijas projektu peenehma.

Sinas iſ Rigas teeſahm. Rigas rahtes kriminaldeputazijâ 11. dezembrî tika, pehz „Rig. Ztg.", ſtarp zitahm leetahm, ari iſſpreeſtas ſchahdas:

Lihſe Akuſchniz bija apſuhdſeta no Annas Albert, ka ta ſchai pahri darijuſe, proti, ka wina tai ſawâ dſihwoklî 19. ſeptembrî ar maiſes liſi wairak reiſu pa galwu ſituſe. Par to tika Lihſei Akuſchniz peeſpreeſtas 14 deenas zeetuma ſtrahpes.

Tirgotajai uſ tirgus, Marijai Marienfelt, kura bija apſuhdſeta, ka 16. auguſtâ uſ Daugawas tirgus leetaja nerihtigus ſwarus, tika pehz ſodu likumu 1176 art. peeſpreeſti 5 rbl. naudas ſtrahpe pilſehtas kaſei par labu, bet ja neſpehtu, 1 deenu zeetuma ſtrahpes.

Tirgotajai uſ tirgus, Doroteai Kurle, kura bija apſuhdſeta, ka 18. auguſtâ pahrdewuſe ſiwis, kas bijuſchas par maſahm, ſchihs pahrkahpſchanas dehl peeſpreeſti 40 rublu naudas ſtrahpes, bet ja neſpehtu makſat, tad 12 deenas zeetuma ſtrahpes.

Skroderim Aronam Schajewirſcham, kas bija apſuhdſets, ka 24. ſeptembrî ſagtu malku 2 rbl. wehrtibâ pahrdewis, ſinadams, ka ta ſagta, tika peeſpreeſti 50 rbl. naudas ſtrahpes.

Rigas rahtes kriminaldeputazija 16. dezembrî ſtarp zitahm leetahm ari iſpreeda ſchahdas, kuras pehz „Rig. Zeit." atſtahſtam:

22 gadus wezà, ne-apprezetà, pee Limbaſchu zunftoklades peerakſtita deenaſtneeze Olga Kaufſeld bij apſuhdſeta, ka nogalinajuſe ſawu, 1. auguſtâ ahrlaulibâ dſimuſchu behrninu, kura lihki atrada 5. auguſtâ Newas eelâ Nr. 15 atronama nama atejamâ weetâ. Kad nu apſuhdſetà ſazija, ka behrninſch peedſimis beſ dſihwibas un kad pehz ahrſta leezibas ſchee iſſazitee wahrdi atbalſtotees uſ pateeſibu, tad Olgai Kaufeld, tapehz ka ſawa behrnina lihki ſlepeni eeſweeduſe atejamâ weetâ uſ ſoda likuma 2. nodakas 1460. art. pamata par ſawa behrna lihka nomeſchanu peeſpreeda 2 mehneſchus zeetuma ſtrahpes.

Pee Tukuma birgeroklada peerakſtitais Wilhelms Julijs Leiſe bij apſuhdſets, ka winſch gorodawoju Heinrichu Wannowski, kas winu uſaizinaja, lai nahktu pee kwartalnika un leekotees peerakſtitees, bija lamajis un tam darbigi pretojees; par to tika Julijam Leiſem peeſpreeſts 1 mehneſis zeetuma ſtrahpes.

Pee Rigas zunftoklades peerakſtità Eliſabete Tſchegolow bij apſuhdſeta, ka uſ Daugawas tirgus pahrdewuſe karuſes, kas bij par maſahm bijuſchas; par to winai peeſpreeſti 40 rbl. naudas ſtrahpe jeb 12 deenas zeetuma ſtrahpes, ja neſpehtu makſat.

Pee Leel-Eiejas peerakſtitais fuhrmanis Jahnis Rudſits bij apſuhdſets, ka winſch 19. junijâ Jahni Grebsdinu, kas ſtrahdajis pee trammaja ſleeſchu tihriſchanas, pahrbrauzis un tam kahdas ribas eelauſis. Rudſitim tika peeſpreeſti 25 rbl. naudas ſtrahpes jeb 7 deenas zeetuma ſtrahpes.

Pee Dilleem peerakſtitais fuhrmanis Peteris Waldus bij apſuhdſets, ka winſch 22. auguſtâ Suworowa eelâ pahrleeku ahtri brauzis un tà braukdams, ſaſkrehjis ar otru fuhrmani, kam ratus apſkahdejis, par to winam, Peterim Waldum peeſpreeſti 15 rbl. naudas ſtrahpes jeb 3 deenas zeetuma ſtrahpes, ja neſpehtu makſat.

Par ſimu. Uſ Rigas wezakà polizijmeiſtara noſazijſchanu 6. dezembrî iſdarot wiſpahrigu dſehreenu pahrdotawu rewiſiju, atrada, ka preekſch deewkalpoſchanahs beigahm tirgojahs Peterburgas Ahrrigâ 3, Maſkawas Ahrrigâ 3, pawiſam 6 lokalâs.

Pameſts behrns. 9. dezembrî pulkſten 7 wakarâ kahda Schihdeete ar jaunpeedſimuſchu puiſenu eegahja tirgonu Tuſowu pirtî un luhdſa, lai Schihdeete Elje Leibſon behrnu uſrauga, kamehr pate aiſgahja ſeepes pirkt un wairs ne-atnahza atpakal. Behrns nodots Rigas pilſehtas ſlimnizas dſemdeſchanas eeſtahdê, kur iſdabuts ſinat, ka behrns peeder Schihdeetei J. N., dehl kuras uſmekleſchanas ſperti wajadſigee ſoki. (R.P.P.A.)

Noſalis. 9. dezembrî, kà „Rig. Ztga" ſino, Beerinòs beſ dſihwibas uſ zeka atraſts 50 gadus wezais, pee Beerineem peerakſtitais Jahnis Hartmanis, kurſch, kà leekotees, noſalis.

Krahpſchana. Lauzineeki jaw koti beeſchi brihdinati no tam, lai ne-eelaiſchahs ar Rigas „makareem" kaut kahdâs tumſchâs dariſchanâs. Tomehr peedſihwojumi peerahda, ka ſche prahtigi padomi neko nelihdſ. Tà mums wehſta par ſchahdu atgadijumu ar kahdu Ramkas pagaſta ſaimneeku. Semneeks pahrdewis prezi, par kuru dabujis 150 rbl. un ſaſtapees ar Rigas „makeri", kurſch tam peedahwajis ne-ihſto naudu un nowedis kahdâ reſtaurazijâ Suworowa eelâ. Pehz wairak glahſchu groka iſtukſchoſchanas lauzineeks pamanijis, ka tam 150 rubli paſuduſchi un, ſaprotama leeta, atgadijumu uſrahdijis polizijai. Teeſcham dahrgs groks! (B. W.)

Sawada krahpſchana. Suworowa eelâ kahdâ alus bodê pee W. ſemneeki teekot krahpti zaur to, ka ſcho lokalu beeſchi ween apmeklejot tumſchi weikalneeki ar lenzahm, ſlintahm un zitahm tahdahm leetahm un tad tahs, par ſagtahm eeteikdami, lauzineekeem eeſchwindelejot par it brangu makſu. Lauzineeks, tizedams, ka tas no ſagka teeſcham dabun leetak, weegli ween eelaiſchahs ar ſchahdeem meiſtareem dariſchanâs un tikai tad atjehdſahs, ka ir peekrahpts, kad to kahds prahtigaks wihrs par to pamahza. Ari ſaws weikals. (B. W.)

Sahdſibas. Polizijas ſlepenàs nodakas agenti 12. dezembrî ap pulkſten 6 rihtâ, peetureja diwi nedroſchas perſonas, ſem polizijas uſraudſibas ſtahwoſcho W. W. un Rigas ſtrahdneeku okladiſtu J. S., tanî azumirklî, kad tee Maſkawas Ahrrigas 5. kwartalî Koſtromas eelâ Nr. 4 dſihwoſchai ſaldata ſeewai Taube Markuſchewitſch peedahwaja pirkſchanai 4 dſihwas ſoſis. Zaur tuhlin iſdarito iſmekleſchanu iſrahdijahs, ka ſchihs ſoſis 12. dezembrî zaur eelauſchanos ſagtas ſaldata ſeewai A. G. iſ aiſſlehgta ſchkuhna, Jaroſlawas eelâ Nr. 37. — 10. dezembrî, ap pulkſten 12 pusdeenâ I. pilſ. dakas iſneſatajs Martinſch Lepo pamanija, ka trihs weegli gehrbuſchàs perſonas eegahja leelàs Smilſchu eelas Nr. 34 namâ un kad no tureenes iſnahza, weenam no wineem bija aitahdu kaſchoks mugurâ, kadehl Lepo domaja, ka tas kaſchoku ſadſis un ſahka winam ſekot. Kad nepaſihſtamee eegahja alus bodê, maſâ Kaleju eelâ Nr. 1, winſch weenu no teem, kuram bij kaſchoks mugurâ, ſakehra, kamehr abeem ziteem iſdewahs iſbehgt. Sakertais iſrahdijahs par Leepajas pilſoni D. K., kuram naw nedſ dſihwokka, nedſ paſes. Pee iſmekleſchanas iſrahdijahs, ka tanî laikâ minetà nama ſargam Jurim Balodim iſ dſihwokka, ar pakaltaiſitas atſlehgas peepalihdſibu noſagtas ſchahdas leetas: aitahdu kaſchoks, kuru atrada pee apzeetinatà, 30 rublu wehrtibâ, melns ſeemas mehtels, 20 rublu, waſaras mehtels 8 rublu, pelekas wadmalas bikſas 2 rublu wehrtibâ, un iſ ne-aiſſlehgtas kaſtes dſeltena kabatas grahmatina ar 16 rbl. 72 kap., pawiſam par 76 rubleem 72 kap. Dehl abu iſmukuſcho ſaglu un ſaguma uſmekleſchanas ſperti wajadſigee ſoki.

Eelauſchanahs. Rigas polizijas pahrwaldes ehkâ, 3. etaſchâ dſihwojoſchà polizijas ſlehdſeja ſeewa Marija Kruſs pamanija, 14. dezembrî pa trepehm ejot, ka Rigas padomes kriminaldeputazijas durwis, kura atrodahs ta paſchâ namâ otrâ etaſchâ, bija walâ, kadehl wina eegahja eekſchâ un, ka neweena tur ne-atrada, to paſinoja weetigai polizijai. Kad polizija atnahza un lokali apſkatijahs, ka no trepehm uſ preekſchnamu un no tureenes lokalî wedoſchàs durwis ar pakaltaiſitu atſlehgu bija atwehrtas, kanzelejas iſtabâ galdi un ſkapji uſlauſti un iſ teem aktis, papihri u. t. t. uſ grihdas iſkaiſiti, tapat ari aſeſora Baumgartena kambarî bija uſlauſts drehbju un aktu ſkapis un tiklab drehbes kà aktis uſ grihdu iſmehtatas. No drehbehm naw nekas ſagts, waj no aktihm kas panemts, wehl naw ſinams. Dehl wainigo uſmekleſchanas ſperti wajadſigee ſoki.

Jauni ſagli. Pichlawas fabrikas direktors, Felſera kungs, paſinoja, ka winam daſchadòs laikòs noſagtas 7 Spanijas wiſtas, katra 5 rublu wehrtibâ. Zaur iſmekleſchanu iſdewahs iſſinat, ka wezâ Jelgawas eelâ Nr. 11 dſihwojoſchâ S. P. behrni, 14 gadu wezais J. un 8 gadu wezais W. nodarbojahs ar wiſtu ſagſchanu. Pee nopratinaſchanas tee atſinahs, ka no Pichlawa fabrikas noſaguſchi 3 wiſtas un beſ tam wehl J. iſteiza, ka winſch weenu wiſtu noſadſis Jelgawas Ahrrigas 1. kwartalî, uſ Muhkſalas eelas no Gotlihbas Bluk. Wiſtas, kuras behrni ſaguſchi, tehws pahrdewis un no tam diwi Felſera kungam peederoſchas un weena Blukai peederoſcha wiſta ir atraſtas.

Sakerts laupitajs. 25. oktobrî ſch. g. no gorodowoja iſmukuſchais, dehl laupiſchanas iſmekleſchanâ ſtahwoſchais A. S., pehz ruhpigas pakalmekleſchanas no polizijas ſlepenàs nodakas, ar weetigàs polizijas peepalihdſibu, tagad Dinaburgâ ſakerts. Rigâ atweſts, S. pee nopratinaſchanas atſina, ka pehz ſawas iſbehgſchanas wehl iſdarijis trihs ſahdſibas.

Sakerti ſagli. Maſkawas Ahrrigas 1. kwartalî 10. dezembrî ap pulkſten 12 pusdeenâ ta paſcha kwartala wachtmeiſtars Faigels ſakehra atwalinato ſaldatu Uzku Schapiro, kuram bija klaht 18 drehbju ſuſekli, 15 rublu wehrtibâ. Schapiro iſteiza, ka winſch ſchos ſuſeklus pirzis no kahda jauna zilweka, kuram bija ſils krekls mugurâ. Faigelim ari iſdewahs ſcho perſonu apzeetinat, kurſch iſdewahs par Tobolſkas gubernas bijuſcho ſemneeku F. D. D. un tas ari atſinahs, ka ſahdſibu iſdarijis. — Kahda priwatperſona paſinoja Maſkawas Ahrrigas 4. kwartaka pahrwaldei, ka Koſes muiſchas ſemneeks A. P. gribejis pahrdot uſ Marijas un Gertrudes eelu ſtuhra daſchadas melchiora leetas. Weetigà polizija peetureja A. P. ar melchiora traukeem, kuras, pehz wina paſcha iſteikuma, noſadſis iſ Kreewu kluba kuknas, kamehr tur deenejis. Kluba ekonoms A. P—am atnemtàs leetas atſina par kluba ihpaſchumu un lihdſi ar to ari paſinoja, ka beſ ſchihm winam parahditahm leetahm iſ kluba kuknas noſagtas wehl zitas melchiora leetas un 13 wara kaſtrolu wahki, pawiſam 63 rbl. 75 kap. wehrtibâ.

Eewainoſchana. 15. dezembrî, ap pulkſten 7 wakarâ, Maſkawas Ahrrigas 4. kwartalî, Jaroſlawas eelâ Nr. 26 dſihwojoſchais kurpneeka ſellis Nikandrs Andrejews paſinoja, ka pa to ſtarpu, kamehr nebijis mahjâs, ſtarp wina ſtrahdneekeem G. S. un A. H. iſzehluſees kilda, pee kam S. ar naſi A. H. eewainojis diwâs weetâs, kaklâ un labajâ kameeſî. A. H. pehz eewainojumu apſeeſchanas, aiſweda uſ pilſehtas ſlimnizas glahbſchanas eeſtahdi dehl ahrſteſchanas. Pehz deſchuranta ahrſta domahm eewainojumi naw draudoſchi.

Guhſtiſchana. Uſ Rigas wezakà polizijmeiſtara noſazijſchanu naktî no 13. uſ 14. dezembri weenlihdſigâ laikâ peepeſchi iſdarija wiſu to paſlehptnu iſmekleſchanu, kurâs ſalaſahs ne-uſtizamas perſonas. Pee tam ſakehra I. pilſehtas dakâ 3, II. pilſehtas dakâ 12, Peterburgas Ahrrigâ 9, Maſkawas Ahrrigâ 10 un Jelgawas Ahrrigâ 7, pawiſam 40 ne-uſtizamas perſonas, kurahm nebija paſes un paſihſtamus ſagkus. Ar wiſeem ſcheem darihs pehz likumeem.

— Rigas paſta kantora paſtiljons Broſchinſkis 14. dezembrî ap pulkſten 11 rihtâ, wehſtules iſneſajot, pamanija landrahta Berga dſihwoklî diwus Schihdus, kuri winam iſlikahs nedroſchi, un kad winſch ſahka kaudis ſaſaukt, tad Schihdi aiſmuka, tomehr pakalſkrehjejam iſdewahs weenu no teem, paſihſtamo ſagli, reſerwas ſaldatu A. B. ſakert, pee kura atrada ſudraba bikeri un pahru glaſê zimdus, kuri bija ſagti iſ von Berg kunga dſihwokka. A. B. ne-atſihſt, ka ſahdſibu iſdarijis un ſaka, ka gahjis meklet kaleja darbu, weens pats, beſ kahda beedra. Dehl B. beedra uſmekleſchanas ſperti wajadſigee ſoki.

Sihkumi.

Jaunas grahmatas.

Grahmatas, kas ſarakſtitas laika kaweklim, jo weegli eeguhſt laſitajus, ihpaſchi laſitajas. To ari muhſu laikrakſti eewehrojuſchi, ſawâs lapâs atwehledami ſinamu weetu romaneem, nowellehm, ſtahſteem un lihdſigeem rakſteem, kas lai laſitajeem jo weegli un jauki pakawetu laiku. Ar ſchahdu noluhku ari teek ik gadus iſlaiſtas grahmatas, pa leelakai dakai pahrzeltas, tulkotas un atſtahſtitas, reta kahda paſchâ Latweeſchu walodâ ſazereta. Wiſas ſchihs apgahdatas laika kaweklim; bet waj ar tahm war derigi laiku pakawet, tas pawiſam zits jautajums, jo laba teeſa no tahm ir weegla preze ar plahnu ſaturu, tapehz ari grahmatu draugs preezajahs par katru ſtahſtu waj ſtahſtinu, kas no jauna peenahzis klaht ar jo eewehrojamu, ar derigaku ſaturu.

No diweem ſchahdeem ſtahſtineem grib ſchoreiſ runat.

Schinîs nedelâs no drukas iſnahza diwas jaunas grahmatinas: „Kalnineeze" un „Tram-tram„ ſem wiſpahriga noſaukuma „Laika kaweklis krehſlas ſtundâs."

Abas atſtahſtitas no Bliedenes ſkolotaja un ehrgelneeka Lienewalda jaukâ tekoſchâ walodâ, tà ka patihkami laſamas un weegli ſaprotamas. Lai gan abas grahmatinas naw leelas, tomehr pehz ſawa ſatura deeſgan eewehrojamas, tapehz par to kahdu wahrdu ſazijim, ſahkdami ar „Kalnineezi." Schis ſtahſtinſch, lai gan tikai atſtahſtits, lihdſinahs pilnigi tahdam, kas iſ muhſu lauzineeku dſihwes ſmelts. Kalnineeks, kas ſawas mahjas par dſimtu eepirzis, ir bagats gruntineeks, bet ſawâ pirmâ laulibas dſihwê naw laimigs. Waina gan meklejama wina paſcha ſtuhrgalwibâ un patwarigâ dabâ, gan ari wina ſeewas preteſtibâ. Pirmà ſeewa nomirſt, Kalnineeks apprez otru, kas winu beigâs pahrwehrſch pawiſam par zitu zilweku. Te gaiſchi peerahdahs, ko kreetna ſeewa eeſpehj ar ſawu lehnprahtibu un peemihlibu. Laba ſeewa ir mahjas atſlehga. Tas ir ſtahſta pawedeens, kurâ uſwehrtas dſihwes ſella mahzibas. Daſcha jaunekle, ſcho grahmatinu laſidama, war no „Kalnineezes" mahzitees, kahdai jabuht kreetnai ſaimneezei un ihſtai ſeewai, kas ſawu wihru dara laimigu.

Otrais ſtahſtinſch „Tram-tram" noteekahs 17. gadu ſimtenî. Tur dabujam eepaſihtees ar ta laika zilwekeem. Scho grahmatinu laſot ſirds teek ſtipri aiſgrahbta. Tur mums ſtahſta no wihra, kas ilgi un gruhti, beſ paſcha wainas, ar pretigu likteni un pret ſtuhrgalwibu zihnijees, bet wiſu paneſis, lihdſ beidſot tatſchu nahzis pee ſtahwokka, kahdu labaku neware̦ja zeret. Kas taiſnu zeku ſtaiga, uſ taiſnibu un pateeſibu weenmehr pakaudamees, galu galâ ſawu mehrki ſaſneegs. Tas ir ſtahſtina kodols.

Kas garos ſeemas wakarus grib jauki un derigi pakawet, tas lai laſa ſchos ſtahſtinus, ihpaſchi „Mahjas Weeſa" zeen. laſitajeem, kas mihl ſtahſtus ar kodoligu ſaturu, waram droſchi eewehlet „Kalnineezi„ un „Tram-tram." Iſlaſijuſchi, wini mums pateikſees.

Padomi.

Wezeem ſirneem dabut tahdu garſchu, kahda ir jauneem. To panahkot tà: Uſ tahdeem wezeem ſirneem uſlejot aukſtu uhdeni un tanî teem leekot mirkt 12 lihdſ 15 ſtundas, pehz tam uhdeni nolejot un iſmirkuſchus ſirnus apſedſot un noleekot mehreni ſiltâ weetâ. Diwreiſ 24 ſtundâs tee ſahkot dihgt un ja tos tad wahrot, tad teem tahda paſcha garſcha, kahda ir jauneem ſirneem.

Alus meeles eſot brihſcham derigas ſahles, ihpaſchi pee daſchahm lihpigahm ſehrgahm, kà to kahds ahrſts leezina. Par derigahm eſot meeles iſrahdijuſchahs pee difterites un koleeras ſehrgahm.

Atbilde

Malteneek kungam. Nekahda pazina naw atraſta.

Redakzija.

Tirgus ſinas.

Rigâ, 18. dezembrî 1886.

Ahrſemju ſwehtku dehl ſchejeenes tirgus bij koti rahms, tikai maſâs partijâs par wezahm zenahm atrada pirzejus.

Lini paſtahwigi ſtingri, uſ krona pamata te ſolija 40 lihdſ 41½ rbl. birkawâ, bet truhka pahrdeweju, kamehr uſ laukeem makſaja labu teeſu augſtakas zenas.

Kanepaji beſ lihgumeem, jo krahjums beidſees.

Kanepes turahs; wagonu lahdineem ſchahwetas ſehklas dabujamas par 102—103 kap. pudâ, leelakâs partijâs praſa 105—110 kap. pudâ.

Linſehklu kronis meerigi; ekſtra pihkas makſa 10 rbl. muzâ. — Lihdſ 16. dezembrim peeweda 61,133 maiſus, no tam nopakaja 57,630 muzas un 3836 maiſus.

Linſehklu brahkis rahmaku; ſwagas ſehklas tà wairs nepeepraſa kà lihdſ ſchim; praſtas 87½% ſehklas turahs uſ 150 kap. pudâ.

Kweeſchi pa wezam ſtingri, krahjumi koti maſi.

Rudſi groſahs. Krahjums maſs, pahrdeweji tadehl atturahs; uſ 120 mahrz. pama tamakſa 79 kap. pudâ.

Auſas rahmu, ſchahwetas pehz labuma ſamakſaja ar 64—66 kap. pudâ, par neſchahwetahm zaurmehrâ uſ janwari-februari ſolija 63—64 kap. pudâ.

Meeſchi rahmu; Widſemes ſchahweti 103 mahrz. pa wezam makſâ 78 kap. pudâ.

Deewa-kalpoſchana Rigas baſnizâs.

Swehtdeen, 21. dezembrî 1886.

Jehkaba baſnizâ:	Spred. pulkſt.	10	w.-mahz. Hoſſt.
	„ „	12	igaun. mahz. Bind.
Petera baſnizâ:	„ „	10	w.-mahz. Dr. Lütkens.
	„ „	6	mahz. Heſſmann.
Domes baſnizâ:	„ „	10	ſuperd. Gaethgens.
	„ „	2	mahz. Tilling.
Jahnu baſnizâ:	„ „	9	w.-mahz. Bernewitz.
	„ „	2	mahz. C. Walter.
	„ „	6	w.-mahz. Bernewitz, brn.-dwk.
Gertrudes baſnizâ:	„ „	10	wahz. mahz. Hilde.
	„ „	½2	latw. mahz. A. Walter.
Jeſus baſnizâ:	„ „	9	latw. mahz. Müthel.
	„ „	2	wahz. mahz. Bergmann.
Mahrtinu baſnizâ:	„ „	½10	latw. mahz. Kaehlbrandt.
Trihsween. baſnizâ:	„ „	10	wahz. mahz. Fromm.
Reformatu baſnizâ	„ „	10	mahz. Iken.

Naudas-papihru zena.

Rigâ, 18. dezembrî 1886.

Papihri.	makſ.	praſija.
Budimperials	8 82	8 84
5% bankbiletu 1. iſlaidums	99¾	100
5% „ 5. „	98¾	99¼
5% inſkr. 5. aiſnehmums	—	104¾
Auſtrumu iſnehmums no 1879. gada	98½	98
1 5% Kreewu prehm. aiſnehmums	244½	245
2 „ „	225	226
Rib-Bolog. dſelſzela obl. 2. aiſnehmums	—	—
5% konſol. 1871. gada aiſnehmums	158	—
Obeſ. piſſ. hipoteku bankas 5½% obligazijas	—	—
Widſemes kihlu-grahmatas	—	
Lib.-Bolog. dſelſzela akzijas	97¾	98
Maſkawas-Breſt. dſelſz. akz.	—	—
Dinaburgas-Witebſkas dſelſzela akzijas	192	—
Kurſemes	—	

Berlines birſcha.

17. dez. (29.) 1886.		Deenu eepreekſch.
Kreewu kredit-bil. par 100 rubl. kaſſa	188.55*)	188.40
„ „ „ „ 100 rbl. uſ dez.	189.50	188.—
„ „ „ „ 100 rbl. uſ jan.	189.50	189.—

Tendenze preekſch Kreewu naudas papireem: meeriga.

*) 1 walſts-marka = 53,08 kap.

Jaunakahs sinas.

Deenas pawehle Rigas pilsehtas polizijai. Pehz Widsemes gubernatora zirkular-preekschrakfta no 5. dezembra sem Nr. 11422, pawehlu wiseem man usstizetâs polizijas eerehdneem, lai grahmatu isnesatajeem aisleedf isnesat un pahrdot wisus Kreewijâ ne-isdotos kalendarus un lai to pasino wisahm tahm personahm, kuras nodarbojahs ar grahmatu isnesaschanu un pahrdoschanu. Schis nosazijums nesihmejahs uf grahmatu magasinahm un bodehm. Tee eksemplari no mineteem, ahrsemês isdoteem kalendareem, kuri pee grahmatu tirgotajeem isnesajot pahrdoschanâ teek atrasti, ja-atnem un janodod man.

Rigas wezakais polizijmeisters:

Palkawneeks Starows.

Riga. No treschdeenas sahkot kahjeneekeem atwehlets eet pahr Daugawu.

Rigas Latweeschu trihsklas. meitenu skolâ bija 17. dez. zensuru isdalischana un abiturientu atlaischana. Pehz mahzibas kursa pabeigschanas tika atlaistas: Matilda Upmalneek if Rigas, Emilija Leepin if Mergeles (Madlinas draudsê) un Minna Semit if Leelahs muischas (Madlinas dr.) Skola schinî pusgadâ bija apmekleta no 123 skolneezehm. Apakschejâ klase tâ pahrpildita, ka, ja no lihdschinigahm skolneezehm neweena ne-isstahsees, tad no jaunu skolneetschu usnemschanas gan nebuhs ko domat, — un tomehr jaw pat tagad prahws skaits uf nahkoschu pusgadu peeteikts: Ta ir weenkahrt laba leeziba paschai skolai, un otrkahrt leeziba, zik leela schê Rigâ wajadsiba pehz skolahm, kur mahzibu pasneedf mahtes walodâ. Schaî skolâ esot pat skolneezes, kuras wezaki is-nehmuschi if pilsehtas Wahzu skolahm un atwe-duschi schurp, jo Wahzu skolâs tahs, sweschahs walodas nesaprasdamas, ne ko ne-eemahzijuschahs. Nahkoschâ semestrî skolneetschu peenemschana buhs 8. janwarî un mahzibas sahkschanahs — 9. janwarî. (B. W.)

Widsemes gubernas prokurors 13. dez. amata darischanâs uf Peterburgu aisbraukdams, sawa amata ispildischanu usdewis sawam beedrim, titularrahtam Bibikowam.

Krapas pagasts (Gulb. dr.). No wisahm pusehm nahk sinas par sagkeem un par sahdsibahm. Ari muhsu pagastu ir schee neluhgtee weesi schogad stipri apmeklejuschi. Wehl nekad Krapeneeschôs naw tikdaudf sahdsibu notizis, kâ schogad. Septembra mehnesî nosaga schejeenes Otes mahju saimneekam Lihdumam, 2 sirgus. Lihdums gan dsinahs sagkam pakak, bet rokâ nedabuja. — Tanî paschâ naktî, un laikam tas pats saglis, kas Lihdumam sirgus nosaga, bij nosadsis Gaigul mahjas saimneekam A., 2 sakas, sedulku un groschus. Pehdigi wehl nosadsis Golgowskas Jaunâ muischâ wahgus un tad ar wisu aissaidees lapâs.

Bef schahm jaw minetahm sahdsibahm, ir pee mums notikuschas daudf zitas masakas sahdsibas, kas ir isdaritas no ihpaschas sagku bandas. Schi saglu banda bij strahdajusi wisu wasaru sawu darbu bef kahdas trauzeschanas. Nu rudenî ta nahza peepeschi gaismâ. Tas bija tâ: St. mahju saimneeks bij eewehrojis, ka wina puisim bij daudf sweschu drehbju un sahka winam prasit, kur schis tahs drehbes nehmis. Puisis, laikam domadams, ka wina blehdibu tikpat peenahks, issazija, ka neween drehbes esot sadsis, bet ka esot dalibneeks pee daudf zitahm sahdsibahm. Starp ziteem beedreem winsch usdewa ari diwus saimneeka dehlus, bet kuri leedsahs, ka sahdsibu isdarijuschi. — Ari pee Krapas muischas kroga notika nupat diwas sahdsibas. 30. nowemberî nosaga kahdam zeka brauzejam swahrgukus, un deenu pehz tam saimneekam J. nosaga wisu, ko tas preeksch behrehm bij pirzis.

Abju sahdsibu isdaritaji nesinami.

Kahds Krapeneets.

Muhsu lihdstauteetis profesors Dr. Kahrlis Bergs Buenos-Airê (Deenwidus Amerikâ) par usziihtigu sinisku darboschanas no tureenes uniwersitetes eezelts par sisikas un dabas sinibu doktoru (Dr. en Ciencias Fisiko-Naturales). (B. W.)

Telegrafa sinas.

Peterburga, 18. dezembrî. Lihdsschinigais kara agents Wihnê, generalmajors barons Kaulbars, peerihkots gwardijas un Peterburgas kara-apgabala wirspawehlneekeem.

Belgrade, 17. dez. Serbijas-Bulgarijas Bregowas kommisija strihdâ stahwoscho Bregowas apgabalu peeschkihra Serbijai un parakstija robeschu schkirschanas protokolu.

Atbildoschais redaktors: **Ernst Plates.**

Lihdf 19. dezembrim atnahkuschi 1901 kugi; aisgahjuschi 1918 kugis.

Sludinajumi.

Sludinajums.

Sihmejotees uf sludinajumu no 5. septembra sch. g. sem Nr. 1616, no Widsemes muischneeku muischu kreditbeedribas wirsdirekzijas teek atklahti sinams darits, kâ:

I. uf 28. majâ Wisaugstaki apstiprinatâ Walstspadomes spreeduma pamatu no schi laika sahkot, tiklab **ritterschaftes muischahm** pehz winu muischu un semneeku semes dahlderu wehrtibas mehra bef tahm tâ nosauktahm appertinenzes-semehm, kâ ari no pirmajahm atdalitahm klausibas-kwotes-semehm un muischas semes dalahm (mahjahm) war tikt aisdoti aisdewumi no muischu kreditbeedribas puses.

II. instrukzijas preeksch tahdu aisdewumu kontrahescharnas teek pasneegtas Latweeschu eezirkna-direkzijâ — Wahzu un Latweeschu, Igaunu eezirkna-direkzijâ — Wahzu un Igaunu walodâs.

III. Luhgumi aisdewumu dehl:

a) preeksch **ritterschaftes** muischahm kâ lihdf schim tuhlit pee weetigas eezirkna direkzijas un wirsdirekzijas suhtami un tur japeemin, ka aisdewums teek luhgts uf jauno nolikumu pamatu.

b) preeksch **nodalitahm dalahm** (mahjahm) peeleekot 20 rubl. f. preeksch isdoschanahm, kâ ari instrukzijas § 12 minetos dokumentus, tikai pee weetigas direkzijas suhtami.

Rigâ, 15. dezembrî 1886. g. Nr. 2211.

Widsemes muischneeku muischu kreditbeedribas wirsdirekzija:

Rahts: **O. baron Mengden.**
Wirssekretars: **A. von Klot.**

Ar pasinoschanu to, ka pagastu nodoschanas par 1886/87. g. preeksch Pinku muisch. pagasta 4 r. 60 k., Bebberbeku pag. 4 r. un Pinku mahzitaja muischas 3 r. 40 k. aprehkinatas ir, top wisi schejeenes pagastu lozekli zaur scho usaizinati, sawas nodoschanas lihdf 1. janw. 1887. g. eemaksat, jo pehz notezejuscha termina taps zaur weetigahm polizijas eestahdehm peedsihtas. Wisas zeen. polizijas waldes top zaur scho it pasemigi luhgtas, schejeenes pagastu lozeklus, kas lihdf 1. janw. 1887. g. sawas nodoschanas naw samaksajuschi, tahlak neprelaist, bet uf saweem pagasteem israidit.

Maksaschanas deena Pinku muischas teesas namâ katrâ zeturtdeenâ no pulkst. 10 rihtâ sahkot.

Pinku muischas teesasnamâ, 5. dez. 1886.

Pagastu wezakee: F. Leithan. M. Dsilne. M. Bennusch. 2

Pag. skrihweris: F. C. Jacobson.

Ruzkas Schagarmahja,

kuras gruntneeks miris un bahrini nepee-auguschi, ap **60 puhrweetas aramas semes** lihdf ar **plawahm un ganibahm,** tiks 7. janwari 1887 pee Rosbeku Ruzkas pagasta teefas uf nahkameem 6 gadeem **wairaksolischanâ**

isrenteta.

Pee solischanas buhs tagadeja pusrente ar **150 rbl.** ka droschiba ja-eemaksa.

Mahju war katrâ laikâ ar tuwumâ dsihwodamu pehrminderi, Bukas gruntneeku, apskatit un pee ta pascha ari renteschanas kontraktu eeskatit.

Nr. 264. Preekschsehdetajs: **J. Lubau.** Skrihweris: **W. Zipst.** 1

Zaur scho zeen. publikai laipni pasinoju, ka tagad dsihwoju **Eekschrigâ, Marstal un Wehweru eelu stuhri** un esmu runajams ik deenas, no pulkst. 10 lihdf 1 pusd. un no pulkst. 2 lihdf 4 pehz pusd.

J. Stamm,
praktisks sobu-ahrsts.

Reprezejees dahrsneeks

ar labahm leezibahm war **peeteiktees** Gaujenes mahzitaja muischâ. 2

Manâs grahmatu bodês

Jelgawâ
Leelajâ eelâ Nr. 21 un

Bauskâ
daktera Johna namâ

„Mahjas Weesis“
ar

Peelikumu
maksâs
2 rbl. 35 kop. par gadu.

H. Allunans.

Pensija.

Kahdâ labakâ Wahzu familijâ, kur ari kreewiski runa, teek **behrni un peeauguschi peenemti pilnâ pensijâ** Keisara dahrsa eelâ Nr. 4, Antipowa namâ, 1 trepi augschâ, pretim seminaram. 1

Tulkojumus no Kreewu un Wahzu walodahm Latweeschu walodâ un otradi isdara kreetni par lehtu maksu. Kur? laipni pasino grahmatu tirgotajs J. Kasimirs, Kalku un Walnu eelu stuhri Nr. 39.

Maskawas miltus

maisinôs no 40 mahrz. pa 2 r. 40 k., 2 r. 60 k. un 2 rbl. 70 kap. par maisinu, bef tam wehl **peedahwaju ihstus**

Kreewijas wihnus

par pagrabu zenahm.

John Neumann,

kolonial-preschu un wihnu weikals, Rigâ, Schahku eelâ Nr. 4.

Noguldítawas:

Rigâ pee **W. W. Woszin,** leelâ Aleksander eelâ Nr. 67 un **Bauskâ** pee **Küttner.**

Prima Hebburnes

kaleju-ogles

peedahwa lehti

Karl Nevermann & Co.

pee Jauneem wahrteem sem walla.

Krahjums atrodahs pee dselssttilta, pee keegelu waktneeka **Gaila.** 2

H. Thiele
schaujamu - rihku darbnize,

Rigâ, leelâ Sirgu-eelâ Nr. 17, preti leelajai gildei.

Pastellejumi, kâ ari **reparaturas** pee **flintehm, rewolwereem** u. t. pr. teek **labi** un **lehti** isdaritas. 3

Hamburgas akmenu-sahli,

brangâ labumâ, pahrdod par **leeluma zenahm**

Hermn. Stieda.

Kantoris: Marstal eelâ Nr. 24.

Wisadas bildes

teek eerahmetas un plakati uf beesa papihra **uswilkti** un **lakeereti** pa wislehtako zenu Aleksandra-bulwarî Nr. 1, 5 trep. aug.

Apstellejumi teek peenemti: Eekschrigâ: Aleksandra-bulwarî Nr. 1, **A. Kulikowski** k. tapetu bodê un **Ernst Plates** kga drukatawâ pee Petera basnizas; **Peterb. Ahrrigâ:** Aleksander-eelâ Nr. 19, **L. Friedrich** kga papiru bodê.

100
wisites kahrtes
no 1 rbl. sahkot

peedahwâ

Ernst Plates

grahmatu un bilschu drukatawâ un burtu leetuwê Rigâ, pee Petera basnizas.

Manâ grahmatu- un bilschu-drukatawâ, burtu-leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ, Rigâ, pee Petera basnizas, dabujama

Widsemes weza un jauna

Laika-grahmata
uf **1887.** gadu.

Maksa: ne-eeseeta 5 rubli simtu gab., eeseeta **10 kap.** gab. — Laika-grahmata pasneedf jauku stahstu, bildehm puschkotu, jozinus u. t. t., tirgus-deenas Widsemê un Kursemê, zeka-rahditaju lauzeneekeem, kas Rigas bodês grib ko pirkt u. t. t.

Ernst Plates.

„Baltijas Wèstnesis“

ari 1887. gadâ isnahks **ik katru deenu,** tikai swehtdeenas un augstu swehtku deenas isnemot, un maksâs:

par 1 gadu	4 rbl. — kap.;	ar peesuhtischanu	5 rbl.	50	kap.
„ ½ „	2 „ — „	„	2 „	80	„
„ ¼ „	1 „ — „	„	1 „	50	„
„ 1 mehn.	— „ 40 „	„	— „	80	„

Ik uf **desmit** eksemplareem, kas uf **weenu** adresi pastelleti, taps peelikts **weens brihwekfemplars.** Pastelleschana isdarama schihs awises ekspedizijâ:

Rigâ, Todlebena bulwarî.

Kâ deenas awise „Baltijas Wèstnesis“ nes wisahtrakâs un wisplaschakâs sinas par notikumeem pasaulê un dsihwê. It sewischku eewehroschanu winâ atrod muhsu paschu dsimtene, preeksch kam redakzijai ir labs skaits korrespondentu. Par swarigakeem atgadijumeem walstju un tautu politiskâ dsihwê sneedf sewischki rakstî wajadsigas isskaidroschanas. Latweeschu tauta atradihs „Baltijas Wèstnesî“ weenmehr usstizamako un zihtigako sawu teesu aisstahwetaju. Pee tam sinams, nepaleek ne-eewehroti ari ziti sadsihwes jautajumi, kâ: saimneeziba, tirdsneeziba, kugneeziba u. z. **Feletons** gahda par jaukeem stahsteem un daschareem, weeglai laika kaweschanai derigeem sihkumeem.

Kad awise daudf eksemplarôs isplatita, gan Rigâ, gan zitâs pilsehtâs un uf laukeem, tad **fludinajumi** zaur winu atrod jo tahlu isplatischanu. Par katru sihku rakstu rindu jamaksa pa 8 kap.

Redakzija.

Eewehlamas grahmatas
uf seemas-swehtkeem par dahwanu.

Nekas naw tik derigs preeksch seemas swehtku dahwanu kâ kreetna, laba grahmata, kas nepaleek weza un nekad nesaude sawu derigumu. To eewehrodami, eewehlam preeksch schi noluhka sawu

pilnigo Latweeschu grahmatu krahjumu,

kâ: **Dseesmu grahmatas** wisadôs sehjumôs, **sprediku, luhgschanu** un zitas **garigas grahmatas,** tapat ari **ahrstu-, pawahru-, dahrsneezibas-, rihmju-, stahstu, pasaku-, singu- un bilschu-grahmatas.**

Ernst Plates,

„Mahjas Weesa“ ihpaschneeks un atbildoschais redaktors.

Bernhard Jansohn
selta- un sudraba-leetu weikals,

Eekschrigâ, Schkuhnu eelâ Nr. 3, netahlu no birschas,

peedahwâ uf nahkoscheem seemas-swehtkeem leelâ isswehlê **wisadas selta- un sudraba-leetas,** kâ: pulkstenu kehdes, atsledgas, gredsenus, auskarus u. t. pr., glihti un palihkami wisjaunakâ sasonâ isstrahdatus, pa eespehjami lehtahm zenahm. **Reparaturas** teek usstizami isdaritas un lehti aprehkinatas.

Zeenito publiku luhdsu, lai mani ar sawahm wajadsibahm apmekletu.

Ar zeenischanu

Bernhard Jansohn.

Neweenai mahju saimneezei

newajadsetu kawetees pamehginajumu isdarit ar

Henkela

balinaschanas-sodu.

Jaw 10 gadus israhdijusehs par derigu.
Leelakais „masgaschanas“ un „balinaschanas“ spehks.
Par pilnigu neskahdibu teek galwots.
Ari preeksch koka un metala leetahm nepahrspehta.

Likumigi apsargata fabrikas sihme. — Likumigi apsargata fabrikas sihme.

Neweenai mahju saimneezei

newajadsetu tapehz preeksch sawas weschas zitu ko isleetat kâ

Henkela balinaschanas-sodu

ar druszin labahm seepehm.

Tikai ar „Henkela balinaschanas-sodu“ war panahkt spihdoschi baltu weschu.

Lai labi eewehro augschejo fabrikas sihmi.

Noliktawa leelumâ un pahrdoschana pee **E. Höflingera.**

!Musikas rihki!

kâ: **leelbases, pusbases, wijoles, schelos, un wijoles** no 1/1, 3/4, 1/2, 1/4 leelumâ, **armonikas** un **konzertinas** no pusotra lihdf 50 r. gabalâ un aridsan tahdas ar schehligu balsi un **monokardas** ar weenu stihgu, geldigi preeksch garigu dseesmu dseedaschanas, **wehja kokles, zihtares** jeb **zimboles, gitarus, klarnetes, fleites** jeb **stabules, posaunas, tubas, trompetes, kornet à piston aktes** un **pasta-ragi,** tâ aridsan wehl **bogeni** preeksch **basehm, pusbasehm** un **wijolehm, bogenu sari, ihstenas Italijas** un tahs wislabakahs **Wahzsemes seidas** preeksch **basehm, pusbasehm, wijolehm, gitarehm** un **zihtarehm, sihda kwintes** un wisas zitadas leetas preeksch musikas kopschanas un darbeem teek **pilnâ krahjumâ** turetas un par **mehrenu zenu** jeb maksu pahrdotas

taî weenteesigâ wisu wezakâ un gruntigâ

J. Redlich
Englischu magasinê.

DIEU ET MON DROIT.

Alus bode

lehti isihrejama Suworowa un Neweles eelu stuhri Nr. 45.

Labâ weetâ esoscha **dsehreenu pahrdotawa** ir slimibas dehl **pahrdodama.** Japeeprasa leelâ Aleksandra-eelâ Nr. 78. 4

Pee Leel-Behrses (Dobeles tuwumâ) peederigais **Starpu krogs,** ar 25 puhraweetahm aramas semes un 5 puhraweetahm plawas, ir sem labeem noligumeem **pahrdodams** jeb **isrentejams.** Klahtakas sinas schihs awises ekspedizijâ. 1

Pee **Sehjas** pagasta-waldes sawadu eemeslu dehl ir

mahja pahrdodama,

kura atrodahs upes malâ un kurai ari preeksch mahjas wajadsibas bagatigi meschs peeteek, kâ ari plawas leelakâ data gar upes malu gul.

Pagasta wezak. **Jakob Lapsin.**
Pagasta skr. **Sellmann.**

Bruhns sirgs,

kâ domajams **sagts,** ragawâs eejuhgts, lihdf ar 1 dselsf lauschamo stangu un 2 dekeem, ir pret daroschanas un sludinaschanu atlihdsinaschanu, ar wajadsigahm peerahdischanahm **lihdf 24. dezembrî** sch. g. Krona Jehrkules pag. waldê sanemams.

Kr. Jehrkules pag. waldê, 10. dezembrî 1886.

Pag. wez. **L. Ahbolin.**
Pag. skr. **J. Petersohns.**

Wahzu amatneeku beedriba.

Ari preeksch nebeedreem:

Zeturtdeen, 25. dezembrî 1886. g. (kâ 1. seemas swehtku deenâ):

„Swaigsnes deena.“

Gariga seemas swehtku luga preeksch solo-dseedatajeem un kora-dseedatajeem, ar orkestra pawadischanu, ar deklamaziju un dsihwoschahm bildehm, pehz Gustawa Schwaba dsejojuma. Musika no H. F. Müllera.

Solo-dseedaschanu laipni usnehmuschees **Selma Leidig** kdse un kahds zeenits dilletants, deklamaziju **Rhode-Ebelin** kungs. Dirigents musikas direktors **E. Siegert** kgs.

1. bilde. Swaigsnes parahdischanahs.
2. bilde. Gudro wihru satikschanahs.
3. bilde. Gudree wihri Herodes preekschâ.
10 minutes pause.
4. bilde. Gudree wihri Betelemes preekschâ.
5. bilde. Gudree wihri nes Kristus behrnînam sawas dahwanas.
6. bilde. Behgschana uf Egipti.
7. bilde. Allegorija.

Kase atwehrta pulkst. 4, eesahkums pulkst. 5 pehz pusdeenas.

Biletes preeksch sahles: 1—5 rindâ (numeretas) par 75 kap., zitas weetas (nenumeretas) par 50 kap., balkonâ par 30 kap., biletes jaw dabujamas no otrdeenas 23. dezembra wakarâ no pulkst. 7—10 pee Wahzu amatneeku beedribas kases.

Wahrdi preeksch dseesmas dabujami par 5 kap. israhdischanas deenâ pee ee-ejas sahlê.

Jautribas kommisija.

No polizijas atwehlets.

Дозволено цензурою, г. Рига, 19. декабря 1886 г.